BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 54-lea 16 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 16 Pagini Nr. 314 Duminică 14 Noembrie 1937

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

O politică de colonizare

Intr'unul din numerele trecute ale ziarului nostru se denunță un caz care, în condițiunile în care s'a produs, constitue un act de escrocherie calificată și bine definită. Este cazul țăranilor români din câteva comune din județul Satu-Mare înșelați de unii indivizi puțin scrupuloși de prin partea locului. Bieții țărani, vânzându-și ce bruma de avut posedau, și-au părăsit căminurile și au mers tocmai în județul Durostor, unde, în loc de pământul ce li se promisese de către cei ce i-au escrocat, au dat de o mizerie cumplită, în care continuă a se sbate.

Escrocii însă s'au ales cu câte zecе mii de lei, plătiți de fiecare cap de familie... pentru lotul inexistent de pământ de colonizare.

Firește, faptul nu poate trece, fără ca vinovații să-și primească pedeapsa pentru ticăloșia săvârșită — și avem credința că așa are să fie. Insă, chiar dacă ar fi lipsit elementul de rea credință, totuși retragerea românilor de pe una din frontierele țării pentru întărirea altei frontiere constitue o greșală neiertată.

Recunoaștem că frontiera dinspre Bulgaria trebue întărită cu element românesc, dar nu în dauna altor frontiere și în deosebi a frontierei de Vest, unde se simte o nevoe cel puțin tot atât de mare de prezența în număr cât mai impunător a fraților noștri de același neam și de aceeași lege.

Ceva mai mult. Considerațiuni asupra cărora este de prisos să stăruim, de oarece ele sunt bine cunoscute, comandă ca atât dealungul frontierei de Vest, cât și în orașele și târgurile din apropierea acestei frontiere, elementul național să fie întărit și sporit prin grupuri românești aduse din statele unde conaționalii noștri duc, din punctul de vedere al situației lor materiale, o viață grea, fiind, în afară de aceasta, amenințați în mod serios de primejdia desnaționalizării.

Să nu se uite că numărul românilor rămași în afară de granițele țării atinge cifra de un milion și jumătate, pe când numărul total al românilor din Bulgaria și din Macedonia, colonizați în Cadrilater, abia dacă se urcă la câteva zeci de mii de suflete.

Reiese, așa dar, că tot ce s'a făcut până acum în direcția colonizării constitue abia un început și că mai sunt mari și întinse posibilități de colonizare. Numai în statele din Peninsula Balcanică sunt — unii aparținând grupului macedo-român, alții grupului daco-roman — sute de mii de români, pentru care aducerea aci, în țară, înseamnă în primul rând scăparea lor dela o desnaționalizare sigură. Condițiunile în care se desfășoară astăzi viața lor economică, politică și culturală, precum și politica de desnaționalizare dârză și sistematică dusă de către guvernele statelor respective, nu mai îngădue credința că, în ciuda acestor împrejurări vitrege, românii, despre cari este vorba, vor rezista și nu se vor lăsa asimilați.

Realitatea tristă e că procesul de asimilare se desfășoară într'un ritm accelerat și în proporții alarmante.

De aceea, dacă, pe de o parte, nu se voește ca elemente atât de numeroase și mai ales atât de viguroase din neamul nostru să dispară, sporind numărul și resorturile de energie ale altor neamuri, și dacă, pe de altă parte, se urmărește cu tot dinadinsul întărirea aci, în țară, a elementului românesc în regiunile de frontieră și, în genere, în regiunile unde este relativ mai slab, adică mai cutropit de elementele străine, aducerea de afară a unui număr cât mai mare de români trebue să fie pentru guvern — pentru orice guvern românesc — una din problemele cele mai importante.

Deslegarea în condițiuni de succes a acestei probleme implică însă o politică bine stabilită de colonizare.

In primul rând, să se cunoască bine elementele problemei. Să se cunoască în mod precis situația din toate punctele de vedere a românilor aflători în alte state, gradul în care sunt expuși desnaționalizării și posibilitățile de colonizare. Tot atât de precis și exact să se cunoască și nevoile ce sunt de îndeplinit aci, în țară, regiunile unde opera de colonizare poate fi realizată în condițiuni de reușită.

Problema colonizării este, netăgăduit ,una din cele mai importante probleme românești. Pentru deslegarea ei se cere însă și cunoaștere a situației, și pricepere și simțire românească.

Cum se desfășoară criza politică

M. S. Regele a continuat consultările.--Audiențele d-lor Gheorghe Brătianu, Octavian Goga, Const. Argetoianu și G. G. Mironescu.—Suveranul a primit din nou pe d. Gh. Tătărăscu

Criza politică se desfășoară în mod normal.

Joi, au continuat consultările șefilor de partide, cari au fost primiți de Suveran și la Sinaia acum câteva săptămâni.

Fiecare șef de partid expune factorului constituțional punctul său de vedere asupra situației politice.

AUDIENȚA D-LUI GH. BRATIANU

La ora 3 jum. a fost primit în audiență de Suveran d. Gheorghe Brătianu, președintele partidului național-liberal.

D. Gh. Brătianu a părăsit palatul la ora 4.10.

Intrebat de noi asupra rezultatului audienței la Suveran, d. Gh. Brătianu ne-a răspuns că nu poate da nici un fel de lămuriri.

— Dar criza va dura mult?

— Cred că va mai dura. Ea se desfășoară lent, normal și am impresia că este încă la început. Sunt curios cum va fi rezolvată Luni, problema parlamentului actual..."

AUDIENȚA D-LUI OCTAVIAN GOGA

D. Octavian Goga, președintele partidului național creștin, a sosit la palatul regal la ora 3.40.

După plecarea d-lui Gheorghe Brătianu, a fost primit imediat în audiență de Suveran, d. Octavian Goga.

Audiența a durat o oră.

Intrebând pe d. Goga după ce a părăsit Palatul, asupra rezultatului audienței, d-sa ne-a declarat următoarele:

— Părerile mele cunoscute le-am arătat în detaliu M. Sale, cu toate consecințele.

D. Goga n'a voit să ne spună mai mult.

AUDIENȚA D-LUI C. ARGETOIANU

D. C. Argetoianu, președintele partidului agrar, a sosit la Palat la ora 4.20.

Audiența a durat o oră.

Inapoindu-se la locuința d-sale, d. Argetoianu a declarat presei următoarele:

— „Am expus M. Sale punctul de vedere în legătură cu soluționarea crizei politice".

AUDIENȚA D-LUI G. G. MIRONESCU

După plecarea d-lui Argetoianu, a fost primit d. G. G. Mironescu, fost președinte de consiliu.

Intrebat de ziariști, la plecare, asupra modului cum decurge criza, d. Mironescu a declarat:

— Criza se desfășoară în mod normal.

Ea nu poate depăși unele limite firești. Aceasta este tot ce vă pot spune în clipa de față.

După audiență, d. Mironescu a vizitat pe d. Vaida-Voevod.

AUDIENȚA D-LUI GH. TATARASCU

La ora 6 jum. a sosit la Palat d. Gh. Tătărăscu, președintele consiliului de miniștri, care a fost primit în audiență.

Audiența primului ministru a durat o oră.

Dela Palat, primul ministru s'a înapoiat la locuința sa din str. Polonă.

Asaltat de ziariști, d. Tătărăscu a refuzat să facă vreo declarație.

A comunicat ceva mai târziu gazetarilor, prin d. Sibiceanu, director de cabinet, că a avut „audiență de lucru la M. Sa".

După toate aparențele, criza politică va dura până Sâmbătă când M. S. Regele va cunoaște părerile tuturor șefilor de partide și când se va cunoaște soluția ce va fi adoptată.

Consfătuirile politice de Joi

La național-țărăniști

In cursul zilei de Joi au fost mai multe consfătuiri între fruntașii partidului național-țărănesc.

Astfel, înainte de amiază, d. Ion Mihalache, președintele partidului, a primit pe d-nii dr. Lupu, Madgearu, Armand Călinescu, M. Ralea și Căpețineanu, cu cari a avut un schimb de vederi asupra situației politice.

Seara, d. Mihalache a avut o consfătuire cu d-nii Mihai Popovici, V. Madgearu, Petre Andrei, I. Răducanu și Ghelmegeanu.

Fruntașii partidului național-țărănesc, în urma consfătuirilor avute, afirmă că întreg partidul se află strâns unit în jurul președintelui său d. I. Mihalache, care asteaptă cu mult calm, desfășurarea crizei politice.

La liberalii georgiști

După audiența dela palat, d. Gh. Brătianu s'a dus cu automobilul la locuința d-lui general Văitoianu, unde a avut o consfătuire cu fruntașii partidului.

Dela d. Văitoianu, d. Gh. Brătianu a plecat acasă, unde a avut, seara, o întrevedere cu d. C. Toma, secretarul general al partidului.

Asupra știrilor cari circulă în legătură cu întregirea partidului liberal, d. Gh. Brătianu ne-a declarat că într'adevăr l-a văzut pe d. Dinu Brătianu, președintele partidului liberal.

A avut o întrevedere cu d-sa, Miercuri seara.

Nu l-a văzut însă pe d. Gh. Tătărăscu și n'a luat masa cu d-sa, cum au scris unele ziare.

— M'am văzut cu d. Dinu Brătianu, — a spus d. Gh. Brătianu — cum m'am văzut și cu alți șefi de partide. Sunt întrevederi obicinuite în timpul crizelor politice.

Cât privește întregirea partidului liberal, ar fi prematur să se poată afirma ceva precis.

Discuțiunile sunt abia la început.

ALTE INTREVEDERI

D. Octavian Goga, președintele partidului național-creștin, a lucrat în cursul dimineții cu d. Gh. Cuza, secretarul general al partidului.

D. A. C. Cuza, președintele suprem al partidului este așteptat să sosească în Capitală.

*

D. Al. Lapedatu, președintele Senatului a vizitat Joi dim. pe d. prof. N. Iorga, cu care a avut o lungă întrevedere.

Dela d. Iorga, d. Lapedatu s'a dus la d. Tătărăscu.

*

D. Dinu Brătianu, șeful partidului liberal, a plecat la o vânătoare în județ.

Seara s'a înapoiat în Capitală.

Consfătuirea dela d. Tătărăscu

D. prim ministru Tătărăscu a primit apoi pe d-nii Inculeț, vice președinte al consiliului, Cancicov, ministrul finanțelor, Valer Pop, ministrul industriei, dr. Costinescu ministrul sănătății și Const. Brătianu secretarul general al partidului liberal cu cari a avut un schimb de vederi asupra crizei politice.

Consfătuirea a durat până seara târziu.

*

In cursul dimineții d. Gh. Tătărăscu a avut întrevederi cu d-nii miniștri Inculeț, Valer Pop, Negură, Săveanu, președintele Camerei, Al. Lapedatu, președintele Senatului și Const. Brătianu.

Chestiunea coloniilor franceze din Africa

Franța a hotărît ca în cursul unei conferințe speciale, să dea o formă nouă administrației din coloniile sale africane.

Iată o ședință a acestei conferințe, la care participă d-nii A.Sarraut, ministru de stat (primul din stânga), și, — în fața sa, —d-nii Guillon, Le Beau și generalul Noguès.

PRIMA ZĂPADĂ IN UNGARIA

Budapesta, 11 (Rador). — In localitatea Nagykanizsa, din regiunea transdanubiană, după câteva zile de ploi, a căzut azi prima zăpadă.

—xox○xox—

500 LUCRĂTORI INGROPAȚI INTR'O MINĂ

Tokio, 11 (Rador). — Mina de aramă dela Magano s'a prăbușit, provocând o puternică explozie.

Se afirmă că peste 500 lucrători au fost îngropați în mină.

—xxx○xxx—

FILME

Criza politică a scos la lumină organizații necunoscute până acum. Programe noi sunt opuse celor vechi. Și nu s'ar putea tăgădui fără riscul unei greșeli sau al unei nedreptăți, că anumite puncte inedite sunt mai ingenioase decât cele... înnădite.

Astfel, am primit programul partidului intitulat „Omul care va face dreptate", semnat de „șeful partidului", Niculae Dumitru, licențiat în matematică, str. Oltenia nr. 5, Silistra.

Primul punct din program este următorul:

„Fiecare guvern nou va fi obligat, prin Constituție, de a judeca actele celui vechiu; contrariu, factorul constituțional îl va demite, la intervenția Inaltei curți de casație în secțiuni unite și care este obligatorie".

Pot tăgădui vechile organizații politice că sentimentul de prudență le-ar împiedica să adopte o asemenea idee în programele lor?

Urmează alte puncte originale, în sensul noutății, nu în înțeles pejorativ. Astfel: dreptul de vot femeilor cu 4 clase de liceu, școală profesională, normală sau superioară de comerț. Apoi: „validarea și invalidarea alegerilor va fi făcută de justiție. Modificarea legei de apărare a Statului, în sensul că partidul care va veni la putere, întrebuințând în alegeri mijloace nepermise, se consideră dizolvat, când acestea pornesc dela centru". Punem rămășag că nici un partid... serios n'ar consimți la o asemenea inovație — care ar duce la dizolvarea politicei însăși. In materie penală: „pedeapsa cu moartea, cu excepția cazurilor de forță majoră, și reprimarea hoției, urmând să fie judecată mai serios". Dar ce organizație politică din cele ce se combină în alegeri cu minoritățile, ar admite „expulzarea din țară a celor ce subminează Statul prin iredentism?" La nr. 9: „Pedepse aspre având de scop desființarea, în cel mai scurt timp, a hoției, excrocheriei, abuzurilor, falsurilor, șperțurilor, închisoare și muncă silnică pentru vinovați". Ecoul realității răspunde sceptic: ideal pierdut în noaptea unei lumi ce nu mai este! La nr. 14: „Revizuirea numirilor și înaintărilor ilegale cu începere dela 1 Ianuarie 1924; membrii comisiilor abuzive vor fi pasibili de pedeapsa cu moartea". După cum se vede partidul „Omul care va face dreptate" răspunde apelului eminescian: Unde ești tu Țepeș-Doamne..."?

Ne oprim aci, ca să nu provocăm o prea mare urcare a temperaturei puzderiei suferinzilor de criză politică.

DON JOSE

SLĂVIREA UNUI VOEVOD

de RADU D. ROSETTI

E mai bine de o săptămână de când mă lupt cu mine, dacă trebue sau nu să scriu asupra unui eveniment care a trecut aproape neobservat: solemnitatea dezvelirii statuii Domnitorului Vasile Lupu, de la Orhei... în prezența d-lui subsecretar de stat Vasile Bârcă.

Oficialitatea și partidele politice, ocupate cu ghicitoarea guvernului de mâine, cetățenii chiar, mai toți înfrigurați de grija viitoarei cârmuiri, n'au avut timp să dea atenție unei întâmplări mici, ca slăvirea unui vajnic voevod al țării, în comparație cu marea întrebare: „Cine vine la putere?"

Așa că rămâne tot unui singuratec, care privește faptele cu nepărtinire, să-și cheme semenii să le spună că s'a săvârșit... — cum să întorc condeiul ca să nu se supere nimeni?

In plin avânt economic și cultural, în ultimul timp, serbările și inaugurările, cu banchetele respective, s'au ținut lanț. Deschid colecția *Universului* și însemn câteva la întâmplare:

Punerea primei pietre la temeliile hotelurilor din Vâlcov și Mamaia, clădite de Oficiul de Turism, la care au participat numeroși membri ai guvernului.

Punerea pietrii fundamentale a noului local al Ministerului de Industrie și Comerț, cinstită cu prezența d-lui vice-președinte al Consiliului de miniștri, Inculeț, a d-lui ministru Valer Pop și a subsecretarilor de Stat Bentoiu, Bejan și Berceanu.

Inaugurarea Primăriei sectorului IV București, în fața d-lui vice-președinte al Consiliului, Inculeț, a ministrului Apărării Naționale, Ilasievici, a d-lor miniștri Negură și Costinescu, plus a d-lui subsecretar de stat Berceanu.

Etc... Etc...

Frumos. Faptul că, deși ocupați cu treburile statului, toți acești fruntași dau atenția necesară tuturor acestor manifestațiuni de propășire a țării, nu poate decât să ne bucure.

Și tot așa ne saltă sufletul de mulțumire când citim că la dezvelirea statuii regretatului I. G. Duca la Iași au vorbit șeful partidului liberal, d. Dinu Brătianu și mai multe Excelențe, sau că la Ismail — deși cu mai puțină pompă, — *la Ismail*, unde românii recunoscători au ridicat întregitorului neamului, regelui Ferdinand, un monument, a ținut o cuvântare mișcătoare ministrul apărării naționale, d. general Ilasievici, înconjurat de câțiva generali.

După cum vedeți, pân'aici, numai note bune. Dar una proastă de tot, cu toată indignarea meritată, constatând că la inaugurarea statuii ridicată la Orhei marelui voevod Vasile Lupu, care n'a fost un domnitor de duzină — c'alminteri n'ar fi fost nemurit în bronz — neamul românesc, prin prepușii săi, n'a găsit cu cale să trimeată alt reprezentant decât pe d. subsecretar de stat Bârcă!

Ca să nu exagerez, trebue să adaog că mai erau acolo, nu mitropolitul Basarabiei sau locuitorul său, ci episcopul Dionisie și prefectul județului, precum și primarul orașului însoțit de un domn senator.

Aceștia au adus aminte *neamului nevoii*, cum îl numea Eminescu, — și cinste lor, fiindcă au grăit cum se cuvenea, — că Vasile Lupu a fost unul dintre cei mai mari cti-

(Continuare în pag. 2-a)

Insulele Filipine bântuite de ciclon

Numeroase victime

Manilla, 11 (Rador).— Un grav ciclon a bântuit insula Luzon și alte părți ale arhipelagului Filipinelor, provocând mari pagube.

La Manilla 3.000 locuitori au rămas fără adăpost. Locuințele lor sunt dărâmate sau inundate. Zece bărci de pescuit cu 20 de oameni la bord au dispărut. Numeroase vase au dat semnale, cerând ajutor.

Din cauza ruperii unor cabluri electrice, patru persoane au fost omorîte pe insula Luzon.

LUPTELE IN EXTREMUL-ORIENT

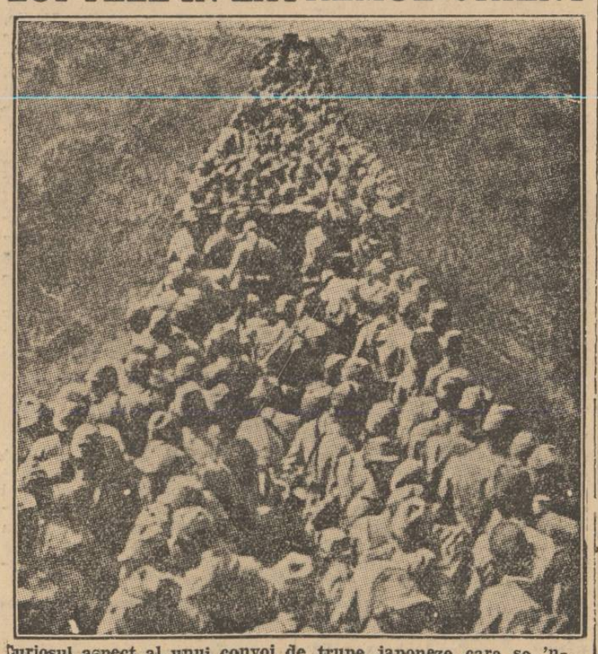

Curiosul aspect al unui convoi de trupe japoneze care se 'ndreaptă spre frontul Chochow

D. Louis Marin și revizionismul maghiar

D. Louis Marin, eminentul om politic francez și președintele soc. de antropologie din Paris, în substanțialul și vibrantul său discurs ce l-a pronunțat la pavilionul român din Expoziția internațională, a atacat de front politica celor ce cred posibilă o modificare, generală, sau parțială, a statutului teritorial actual european prin revizuirea tratatelor în vigoare.

D-sa a declarat: „Nici o revizuire nu mai este posibilă; iar cei cari pledează pentru ea dovedesc cel mult că nu cunosc, sau nu vor să cunoască adevăratele realități".

Cum ungurii, prin propaganda lor, au îndrăznit chiar în Franța să susțină teza revizuirii tratatului dela Trianon, invocând cunoscutele lor argumente întemeiate pe falsuri istorice și etnografice sau intonând aria răsuflată a nedreptății ce li s'ar fi făcut de către experții conferinței păcii din Paris, cari au luat în seamă „numai pretențiile Românilor, Cehoslovacilor și Iugoslavilor de a li se atribui lor teritoriile ce au aparținut de drept (?) și de fapt Coroanei Sf. Ștefan", d. Louis Marin a respins această teză absurdă și primejdioasă, dovedind că ea este în violentă opoziție cu principiile de drept, cu adevărul istoric și cu realitățile existente.

D-sa a recomandat celor care pledează pentru revizuire, alături de unguri, „să coboare cum am făcut eu și colegii mei în vara aceasta în satele românești din inima țării și din apropierea frontierelor, ca să culeagă la fața locului adevărurile ce nu pot fi contestate.

„România de astăzi este în limitele ei firești; iar Transilvania și celelalte provincii alipite sunt tot atât de românești pe cât sunt de franceze Alsacia și Lorena.

Dreptatea lor este identică; iar destinul lor este comun".

Mărturia d-lui Louis Marin este cu atât mai importantă, cu cât d-sa este o personalitate politică eminentă și un adânc cunoscător al problemelor etnografice din Europa centrală, care, numai în urma studiilor ce le-a făcut, a documentelor ce le-a consultat și a călătoriilor informative ce le-a întreprins în țările locuite de Români, înainte de războiul mondial și după încheerea păcii, a putut să se convingă de dreptatea noastre incontestabile asupra Transilvaniei, de perfecta unitate etnologică a României întregite și deci de absurditatea tezei revizioniste maghiare.

De oarece d. Louis Marin a comparat situația Alsaciei și a Lorenei cu aceea a Transilvaniei, atât din punctul de vedere etnic și moral, cât și din punctul de vedere de drept, vom reaminti condițiile în care au fost alipite cele două provincii la patriile lormame.

(Continuare în pag. 2-a)

SCRISORI DIN PARIS

Un tren care nu vrea să pornească

de RENÉ SAIVE

Paris, Noembrie

Funcționarii francezi au fost totdeauna pentru caricaturiști și autori comici, prilej de glume nenumărate. Oamenii acestia de treabă sunt, desigur, cei mai calomniați și cei mai ridiculizați din țară.

Georges Courteline, marele umorist, care a făcut deliciul Parisului înainte de război, a zugrăvit toate clasele de funcționari, iar eroii lui au intrat în legendă. După Courteline, nimic nu este mai plăcut decât Administrația. Funcționarii republicii sunt scuticți de orice griji. Unul își transformă biroul în cameră de toaletă, altul își petrece timpul scriind reviste ușoare, al treilea cântă din trombon și face gimnastică; altul, în sfârșit, nu se gândește decât să înșire verzi și uscate unei prietene... In ce privește chestiunile statului, de care ar trebui să se ocupe acești oameni, ele se fac singure sau nu se fac deloc.

In rezumat, funcționarii francezi, dacă ar fi să dăm crezare autorului nostru, sunt mari amatori de independență... și odihnă. Această părere e întărită printr'o experiență pe care a făcut-o Georges Clemenceau, ultima oară când a fost președinte al consiliului.

„Tigrul", hotărît să-și dea seama personal de felul cum funcționau serviciile ministerului său, a făcut într'o zi o inspecție inopinată. A deschis ușa unui biurou: nimeni. In biuroul al doilea, n'a găsit, de asemeni, pe nimeni. Și aceasta s'a repetat în câteva odăi. Totuși, într'un biurou, a găsit, în sfârșit, pe cineva. Era un funcționar, care, cu capul plecat pe masa de lucru, sforăia. Șeful de serviciu, care însoțea pe Clemenceau, tresări brusc. Era cât p'aci să se repeadă la funcționarul care dormea, spre a-l trezi; dar Clemenceau, cu un deget pe buze, îl reținu, spunându-i: „Tăcere! Nici un sgomot. Ar putea să plece".

N'aș putea ști dacă reputația dezastruoasă, pe care o au funcționarii francezi, e meritată. Cu toate acestea, e sigur că Franța întreține un număr de funcționari superior nevoilor ei, și că acești funcționari sunt cei mai exigenți și cei mai nesățioși cetățeni. Revendicările lor necontenite au pricinuit multe neplăceri guvernului. Azi, aceleași revendicări compromit grav existența ministerului Chautemps. Pe vremuri, statul putea să-și potolească funcționarii, fiindcă țara era bogată. Azi e mai greu, însă.

Un val de lenevie s'a abătut asupra Franței. Muncitorii erau oare geloși pe laurii funcționarilor? Nu se știe. In tot cazul,

(Continuare în pag. 2-a)